

V Bruseli 31. októbra 2017
(OR. en)

13433/17

SPORT 79
EDUC 377
JEUN 128
EMPL 499
SOC 656

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady
Komu: Výbor stálych predstaviteľov/Rada

Č. predch. dok.: 13035/17 SPORT 72 EDUC 362 JEUN 120 EMPL 479 SOC 631

Predmet: Návrh záverov Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade o úlohe trénerov v spoločnosti
– *prijatie*

Pracovná skupina pre šport vypracovala v priebehu niekoľkých zasadnutí uvedený súbor záverov, aby ich Rada pre vzdelávanie, mládež, kultúru a šport mohla prijať na zasadnutí 20. – 21. novembra 2017. S týmto znením teraz súhlasia všetky delegácie.

Výbor stálych predstaviteľov sa preto vyzýva, aby potvrdil dohodu, ktorú o návrhu záverov dosiahla pracovná skupina pre šport a aby toto znenie postúpil Rade na prijatie a následné uverejnenie v úradnom vestníku.

**Návrh záverov Rady a zástupcov vlád
členských štátov zasadajúcich v Rade o úlohe trénerov
v spoločnosti**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE A ZÁSTUPCOVIA ČLENSKÝCH ŠTÁTOV,

PRIPOMÍNAJÚC, ŽE

1. Podľa článku 165 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Únia prispieva k podpore európskych záležitostí týkajúcich sa športu, pričom zohľadňuje jeho osobitnú povahu, jeho štruktúry založené na dobrovoľnosti, ako aj jeho spoločenskú a vzdelávaciu úlohu;
2. Rada Európskej únie prijala 23. mája 2017 tretí pracovný plán Európskej únie pre šport (2017 – 2020), v ktorom sú šport a spoločnosť definované ako prioritné témy európskej spolupráce v oblasti športu, pričom úloha trénerov je jednou z kľúčových tém;

BERÚC DO ÚVAHY, ŽE

3. Spoločnosť sa za posledné desaťročia do značnej miery zmenila vplyvom trendov v technológiách, hospodárstve a zložení spoločnosti, a preto musia dnešné generácie čeliť viacerým výzvam:
 - a. stále menej ľudí sa venuje pohybovým aktivitám¹, pričom najväčšie obavy plynú z toho, že deťom a mladistvým chýba dostatok pohybových aktivít potrebných na ich vývin²;

¹ Eurobarometer 412
(http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_412_en.pdf).

² Správa WHO z roku 2016, ktorú vypracovala komisia pre odstránenie obezity u detí
(http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/204176/1/9789241510066_eng.pdf?ua=1&ua=1).

- b. sedavý spôsob života vedúci k obezite, ako aj zdravotné problémy súvisiace s dlhšou strednou dĺžkou života stále viac zaťažujú systémy zdravotnej starostlivosti, hospodárstvo i spoločnosť³⁴;
- c. v niektorých členských štátoch EÚ sa zvyšuje počet nezamestnaných, a to najmä medzi mladými ľuďmi⁵;
- d. Európske spoločnosti čelia výzvam, ako zachovať svoj súdržný a inkluzívny charakter a pomôcť skupinám ohrozeným marginalizáciou, t. j. migrantom a utečencom⁶, seniorom, osobám so zdravotným postihnutím a sociálne zraniteľným mladým ľuďom⁷;
- e. zvýšená mobilita vplýva na sociálne oblasti, ako sú trh práce, kultúrna súdržnosť, sociálne služby a životné prostredie;
- f. pribúdajú etické problémy súvisiace so športom.

³ Odporúčanie Rady o podpore zdraviu prospešných pohybových aktivít vo všetkých sektoroch, 2013 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:354:0001:0005:sk:PDF>).

⁴ Hospodárske náklady súvisiace s pohybovou inaktivitou v Európe, správa ISCA/Cebr, 2015 (<http://inactivity-time-bomb.nowwemove.com/report>).

⁵ Štatistiky nezamestnanosti, Eurostat, 2017 (http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Youth_unemployment_trends).

⁶ Tento dokument sa týka integrácie migrantov a utečencov v súlade so závermi Rady a zástupcov vlád členských štátov o integrácii štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnené zdržiavajú v EÚ, prijatými 9. decembra 2016 (15312/16).

⁷ Skupiny, ktoré sú vystavené väčšiemu riziku chudoby a sociálneho vylúčenia ako bežné obyvateľstvo. Etnické menšiny, migranti, osoby so zdravotným postihnutím, bezdomovci, ľudia bojujúci s drogovou závislosťou, izolovaní starší ľudia a mladí ľudia sa tak často stretávajú s ťažkosťami, ktoré môžu viesť k ďalšiemu sociálnemu vylúčeniu, ako sú nízke úrovne vzdelania a nezamestnanosť alebo podzamestnanosť.

4. Rýchly technologický pokrok povedie k rastúcej automatizácii pracovných miest, čím zároveň môže vzniknúť viac priestoru na rekreáciu⁸. Na druhej strane však informačné technológie umožňujú venovať sa skôr pasívnym pohybovým aktivitám, a preto ľudia trávajú stále viac voľného času populárnymi počítačovými zábavnými produktmi, čo ešte viac zvyšuje mieru pohybovej inaktivity;

ZDÔRAZŇUJÚC, ŽE

5. Aj šport sa v posledných desaťročiach vyvíjal a stále vyvíja v reakcii na širšie spoločenské a kultúrne zmeny: demokratizácia a diverzifikácia športu rozšírili jeho pole pôsobnosti vznikom nových druhov športu, výraznejším zapojením žien do pôvodne „prevažne mužských“ športov a zvýšením počtu športovísk; zvýšením povedomia o význame športu a pohybovej aktivity pre zdravie a osobnostný rast; podporou lepšieho využitia potenciálu športu, pokiaľ ide o integráciu a sociálnu inklúziu, ako aj komercializáciu, ktorá podnecuje podnikanie a obchod.
6. Šport a súvisiace pohybové aktivity môžu pomôcť spoločnosti pri riešení mnohých z uvedených výziev a zároveň rozvíjať svoju jedinečnú sociálnu hodnotu:
- ako oblasť pozostávajúca z činností, ktoré pozitívne vplývajú na pohodu, zdravie a kvalitu života ľudí všetkých vekových kategórií;
 - ako sociálny fenomén, ktorý spája ľudí, vytvára súdržnosť v spoločnosti na miestnej, regionálnej, celoštátnej i medzinárodnej úrovni, zvyšuje aktivitu občanov, podporuje fair play a presadzuje spoločné hodnoty⁹ medzi všetkými ľuďmi bez ohľadu na ich náboženstvo, národnosť, spoločenské postavenie alebo kultúrne zázemie;

⁸ Odhaduje sa, že 54 % pracovných miest v EÚ je ohrozených automatizáciou („Technológie pri práci. Budúcnosť inovácií a zamestnanosti.“ (*Technology at work. The Future of Innovation and Employment*), Carl Benedikt Frey, Michael Osborne a kol., Oxford Martin School pri Oxfordskej univerzite a Citi Global Perspectives & Solutions, 2015) (<http://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/publications/view/2092>).

⁹ Úcta k ľudskej dôstojnosti, sloboda, demokracia, rovnosť, právny štát a rešpektovanie ľudských práv vrátane práv osôb patriacim k menšinám (článok 2 Zmluvy o EÚ).

- c. obohatením voľného času o činnosti, ktoré podporujú osobnostný rast a uľahčujú všetkým športujúcim získavanie sociálnych, ale aj iných základných zručností, pričom pomáhajú rozvíjať ľudský kapitál;
- d. podporou dobrovoľného zapájania sa do aktivít, ktoré zvyšuje mieru sociálnej participácie;
- e. vývojom technológií, materiálov a poznatkov týkajúcich sa výkonnostných parametrov – od výstroja, oblečenia a výživy, po samotný postup cvičenia – ktoré pomáhajú rôznym skupinám obyvateľstva, vrátane starších ľudí a osôb so zdravotným postihnutím, zvyšovať efektivitu, bezpečnosť a rehabilitáciu pri práci i vo voľnom čase;
- f. podporovaním rozvoja miest, pokiaľ ide o kultúrne a sociálne potreby občanov, ako aj ich environmentálne povedomie;
- g. vďaka svojmu výraznému a rastúcemu hospodárskemu vplyvu¹⁰;

UZNÁVAJÚC, ŽE:

- 7. Tréneri ako osoby, ktoré športujúcich vedú a usmerňujú, zohrávajú v športe kľúčovú úlohu, a tak ovplyvňujú vedomosti, zručnosti, perspektívy, ambície, zdravie, pohodu a hodnoty športujúcich. Odhaduje sa, že v Európe pracuje 5 až 9 miliónov trénerov, ktorí vplyvajú na 50 až 100 miliónov Európanov¹¹.
- 8. Tréneri sú osoby, ktoré plánujú a vedú športový tréning uplatnením preukázateľných zručností a vedomostí, či už ide o výkonnosť, rekreáciu alebo zdravie tak, aby to bolo bezpečné.
- 9. Na účely týchto záverov by sa za trénerov mali považovať športoví tréneri, ktorí:
 - a. či už ide o ženy alebo mužov, nadobudli svoje kompetencie formálnym, neformálnym vzdelávaním a informálnym učením sa v oblasti športového trénerstva;

¹⁰ Podiel športu na celkovej hrubej pridanej hodnote sa odhaduje na 1,76 %, čo predstavuje 174 miliárd eur. Podiel zamestnanosti, ktorá súvisí so športom, na celkovej zamestnanosti v celej EÚ sa odhaduje na 2,12 %, čo predstavuje 4,5 milióna osôb [Štúdia o príspevku športu k hospodárskemu rastu a zamestnanosti v EÚ (2012), Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre vzdelávanie a kultúru].

¹¹ http://www.coachlearn.eu/_assets/files/project_documents/coachlearn-project-summary-website-june-2015.pdf

- b. vedú a usmerňujú výkonnostných, vrcholových, ako aj rekreačných športovcov;
 - c. sú profesionálnymi alebo dobrovoľnými trénermi.
10. Práca trénerov je spojená s mierou zodpovednosti, zručností a kompetencií, ktoré sú opísané tak vo vnútroštátnych trénerských kvalifikáciách, ako aj v kvalifikáciách jednotlivých športových organizácií.
11. Odborná príprava trénerov a požiadavky na ich odbornú kvalifikáciu sú v každej krajine iné. Národné kvalifikačné rámce (NKR) alebo systémy uvedené v Európskom kvalifikačnom rámci (EKR) slúžia ako nástroj na uľahčenie porovnania jednotlivých krajín v snahe podporiť transparentnosť a porovnateľnosť kompetencií a kvalifikácií na národnej i európskej úrovni na účely mobility a celoživotného vzdelávania;

UZNÁVAJÚC, ŽE:

12. Tréneri patria v športe ku kľúčovým osobám, ktoré okrem iných úloh, a v závislosti od ich povinností, postavenia, ako aj od povahy tréningu, prispievajú k riešeniu spoločenských výziev, a tak môžu:
- a. ovplyvňovať prvé skúsenosti jednotlivca so športom a s pohybovou aktivitou, podporovať budovanie návykov spojených so športom a byť súčasťou vytvárania sociálnych a hospodárskych výhod, ktoré so sebou prináša športová kultúra;
 - b. zohrávať čoraz významnejšiu spoločenskú úlohu pri osobnostnom raste športujúcich, najmä mladých športovcov, slúžiť ako pozitívne vzory, ktoré im dodávajú motiváciu a sebadôveru a ovplyvňujú ich hodnoty, vzory správania a sociálne zručnosti;
 - c. získať jedinečnú možnosť zlepšiť sociálnu inklúziu a rodovú rovnosť, učiť rešpektovaniu spoločných hodnôt¹², rozmanitosti a propagovať pohybové aktivity vo všetkých sociálnych skupinách;

¹² Úcta k ľudskej dôstojnosti, sloboda, demokracia, rovnosť, právny štát a rešpektovanie ľudských práv vrátane práv osôb patriacim k menšinám (článok 2 Zmluvy o EÚ).

- d. obhajovať a rozvíjať integritu športu a pravidlá fair play a zároveň byť medzi prvými, ktorí s patričnou povinnou starostlivosťou zasiahnu, keď sa objavia problémy napríklad s manipuláciou súťaže, dopingom, násilím, so zneužívaním maloletých atď.;
- e. viesť záujmové krúžky venované športu a pohybovým aktivitám a podieľať sa na inováciách v športe vrátane tovaru, služieb a tréningových metód;
- f. umožňovať športové zážitky, ktorých účinky prekračujú rámec športu a zasahujú do ostatných kľúčových oblastí, aj ďalším dôležitým zainteresovaným stranám, ako sú napríklad rodinní príslušníci športovcov, diváci a priaznivci športu, ale aj iným sociálnym aktérom;

VZHLADOM NA UVEDENÉ SKUTOČNOSTI SÚHLASIA S TÝM, ŽE:

- 13. V kontexte viacerých výziev, ktorým spoločnosť čelí a kde má šport jedinečnú možnosť prispieť k ich riešeniu, je jednou z hlavných úloh trénerov súvisiacich so športom rozširovať pole pôsobnosti aktivít tak, aby mali väčší vplyv na vývin spoločnosti a ľudí. Táto úloha trénerov v oblasti športu a pohybových aktivít, ktorá prispieva k holistickému rozvoju športujúcich, je podobná úlohe učiteľov na školách, zvlášť u detí a mladistvých;
- 14. Pokiaľ ide o trénerov, v súčasnosti patria medzi hlavné otázky tieto potreby:
 - a. uznať v spoločnosti rastúci význam úlohy trénerov;
 - b. zvyšovať povedomie samotných trénerov o význame ich úlohy, príležitostiach i povinnostiach s ňou spojených a podporovať ďalšie rozvíjanie tejto úlohy;
 - c. rozširovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie a prípravu trénerov, pokiaľ možno tak, aby dokázali zvládať spoločenské zmeny súvisiace najmä so zdravotnou a s povinnou starostlivosťou, ale aj zmeny v hospodárskej oblasti a v oblasti sociálnej inklúzie;
 - d. podporovať rodovú rovnosť a rozmanitosť v trénerskej práci v prípade potreby zvýšením počtu zamestnaných a dobrovoľných tréneriek a ľudí rozličného sociálneho a etnického pôvodu v rôznych športoch a na všetkých úrovniach;

- e. podporovať dvojité kariéry športovcov a propagovať trénerstvo ako povolanie pre mladých ľudí;
- f. podľa potreby presadzovať uznávanie trénerskej práce ako profesie v členských štátoch EÚ podporovaním noriem trénerskej kvalifikácie a transparentnosti kvalifikácií v členských štátoch a športových organizáciách prostredníctvom ich začlenenia do národných kvalifikačných rámcov, ktoré sú porovnateľné s EKR;
- g. uznať úlohu dobrovoľných trénerov a poskytnúť im zodpovedajúcu podporu;
- h. rozvíjať odbornú prípravu trénerov, obohatením ich vzdelávania o medzinárodný a medzisektorový rozmer, tak, aby obsahovalo pozitívne príklady a užitočné pracovné metódy z oblasti práce s mládežou, ako sú neformálne vzdelávanie, informálne učenie sa prostredníctvom športu, práce s ľuďmi s osobitnými potrebami, ako aj podnikania;

V TEJTO SÚVISLOSTI VYZÝVAJÚ

15. ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY PRI ZOHLADNENÍ ZÁSADY SUBSIDIARITY A ŠPECIFICKOSTI ŠPORTU

- a. v náležitých prípadoch pomáhali presadzovať širší rozmer úlohy trénerov pri riešení sociálnych výziev, ktorým je spoločnosť ako taká vystavená;
- b. podporovali vzdelávacie programy a propagačné kampane, ktorých cieľom je zvýšiť počet kvalifikovaných trénerov a umožniť im zlepšiť prístup na trh práce a ich postavenie na ňom;
- c. si vymieňali najlepšie postupy týkajúce sa odbornej prípravy trénerov;
- d. uľahčovali spoluprácu medzi vzdelávacími inštitúciami, mládežníckymi organizáciami, športovými zväzmi a zastrešujúcimi športovými organizáciami pri vzdelávaní a odbornej príprave trénerov;

- e. podporovali rozvoj získaného vzdelania a systému celoživotného vzdelávania trénerov vrátane formálneho, neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa na rôznych úrovniach trénerstva;
- f. uznávali a podporovali činnosti zastrešujúcich trénerských organizácií a sietí;
- g. v systéme športového vzdelávania presadzovali prístup založený na výsledkoch vzdelávania, ktorý vychádza z cieľov NKR a EKR, a v náležitých prípadoch zaradili trénerskú kvalifikáciu do NKR porovnateľných s EKR;

16. EURÓPSKU KOMISIU, ABY:

- a. uľahčovala výmenu osvedčených postupov a usmernení v oblasti vzdelávania trénerov a rozvíjania ich kvalifikácií medzi členskými štátmi EÚ a športovými organizáciami;
- b. zvažila možnosť poveriť expertnú skupinu Komisie pre rozvoj zručností a ľudských zdrojov vypracovaním návrhu usmernení týkajúcich sa základných požiadaviek na zručnosti a kompetencie trénerov;
- c. pokračovala v presadzovaní porovnateľnosti trénerských kvalifikácií v členských štátoch a športových organizáciách v kontexte EKR;
- d. uskutočnila prieskum súvisiaci s úlohou trénerov a zameraný najmä na výzvy a prekážky vo vzdelávaní, mobilite a na trhu práce, ako aj na hodnotenie vplyvu športového trénerstva na hlavné spoločenské výzvy v športe i mimo neho;
- e. využila možnosti, ktoré poskytuje Európsky sociálny fond, program Erasmus + a Európsky týždeň športu, na zdôraznenie a propagáciu výhod trénerskej práce a podporovala mobilitu trénerov;

17. ŠPORTOVÉ ORGANIZÁCIE A INÉ RELEVANTNÉ SUBJEKTY, ABY

- a. vypracovali, podľa potreby aj v úzkej spolupráci so vzdelávacími inštitúciami, obsah odbornej prípravy trénerov, ktorý by bol aktuálny a zodpovedal súčasným trendom v spoločnosti, ktorý bude zahŕňať poznatky o sociálnych zručnostiach, boji proti doping, dvojitej kariére športovcov, práci s mládežou, zdravotnej starostlivosti, podnikaní, povinnej starostlivosti, rodovej rovnosti atď.;
- b. spolupracovali s trénermi na vytvorení bezpečných a efektívnych záujmových krúžkov, ktoré by boli dlhodobu atraktívne a schopné konkurovať novým spôsobom trávenia voľného času pri počítači;
- c. ponúkli jednoduchší prístup k povolaniu trénera, a to prostredníctvom odbornej prípravy a podporou rozvíjania trénerských kvalifikácií, ako aj využitím možností, ktoré poskytujú dnešné informačné a komunikačné technológie;
- d. podporovali rozmanitosť v trénerskej práci, napríklad aj zlepšením prístupu žien, mladých ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím k nej;
- e. u ľudí, ktorí pracujú ako tréneri, pomáhali stimulovať potrebu absolvovať nevyhnutnú odbornú prípravu;
- f. podporovali celoživotné vzdelávanie trénerov, vrátane potvrdenia ich kompetencií, ako aj výmenu názorov, zručností a vedomostí na miestnej, regionálnej, celoštátnej i medzinárodnej úrovni;
- g. využívali Európsky sociálny fond a program Erasmus + na podporu procesu celoživotného vzdelávania trénerov;
- h. podporovali mobilitu trénerov, aby sa mohli učiť a získať vedomosti z kultúry a iných sektorov, jazykové zručnosti a iné nové zručnosti, ktoré súvisia s ich prácou;
- i. spolupracovali s rôznymi zamestnávateľmi a skúmali ich potreby rozvoja športových aktivít, ktorých súčasťou by mohli byť aj športoví tréneri, v záujme podpory rozmanitosti v trénerskej práci, ako aj zlepšenie prístupu žien a mladých ľudí k nej.